Civillieta Nr.C12125018
Lietas arhīva Nr. C-1250-18/16
ECLI:LV:DAUT:2018:0328.C12125018.2.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
2018.gada 28.martā

Daugavpils tiesa
tiesnese G.Kusiņa
izskatīja rakstveida procesā Lāčplēša ielā 19, Krāslavā, civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 27.februārī prasītāja /pers. A/ vērsās tiesā ar vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot palielināt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru. Prasības pieteikumā norādīts, ka ar 2014.gada 3.decembra spriedumu noteiktie uzturlīdzekļi zaudējuši aktualitāti, jo nesasniedz MK noteikumos noteikto uzturlīdzekļu minimumu, turklāt atbildētājs darbspējīgs jauns vīrietis, strādā pastāvīgā darbavietā ar iespēju piestrādāt. Atbildētājs ir pārtraucis kontaktus ar bērniem un citu izdevumu bērnu labā viņam nav.

Pamatojoties uz 179.pantu, lūdz grozīt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturēšanai ik mēnesi katram bērnam 170 *euro* apmērā, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā līdz bērnu pilngadībai.

2018.gada 8.martā tiesā saņemts atbildētāja /pers. B/ paskaidrojums par prasības pieteikumu, kur norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst un lūdz samazināt uzturlīdzekļu summu no pašreiz piedzītiem 110 *euro* uz katru bērnu, līdz 100 *euro* uz katru bērnu, saskaņā ar to, ka viņš ir kļuvis par daudzbērnu tēvu (/datums/dzimis /pers. E/), kā arī viņa tagadējai ģimenei ir piešķirts maznodrošinātās personas statuss. Lūdz atbrīvot no valsts nodevas samaksas sakarā ar grūto materiālo stāvokli.

Atbildētājs ir lūdzis tiesu izskatīt lietu tiesas sēdē, norādot, ka vēlas pamatot savu paskaidrojumu. Tiesa uzskata, ka paskaidrojumu atbildētājs ir sniedzis rakstveidā un papildus pamatojums tam nav nepieciešams, līdz ar to tiesa atzīst lūgumu par tiesas sēdes nozīmēšanu par nepamatotu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot paziņojumu 2018.gada 12.martā uz prasītājas un atbildētāja dzīvesvietas adresēm, pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta 3.punktu uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Ar lietā esošo dzimšanas apliecību Nr./apliecības numurs/ un Nr./apliecības numurs/ kopijām ir pierādīts, ka /pers. C/ un /pers. D/ tēvs ir /pers. B/ un māte /pers. A/. No laulības apliecības Nr./apliecības numurs/ kopijas izriet, ka /pers. A/ ir reģistrējusi laulību, iegūstot uzvārdu "/uzvārds/".

Ar 2014.gada 3.decembra Daugavpils tiesas spriedumu pierādīts, ka no /pers. B/ par labu /pers. A/ ir piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ un dēla /pers. D/ uzturēšanai 110 *euro* ik mēnesi katram bērnam, sākot no 2014.gada 18.augusta līdz katra bērna pilngadībai.

Lietā netika apstrīdēts, ka ikdienas aizgādību pār pušu nepilngadīgajiem bērniem īsteno prasītāja /pers. A/. Prasītāja audzina un uztur meitu un dēlu, līdz ar to prasītāja ir tiesīga prasīt uzturlīdzekļus meitas un dēla uzturēšanai, jo ar 2014.gada 3.decembra Daugavpils tiesas spriedumu noteiktie uzturlīdzekļi pašreiz ir normatīvajiem aktiem neatbilstoši.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Konkrētajā lietā no bērna tēva tiek pieprasīti lielāki uzturlīdzekļi, kā valstī noteiktie minimālie uzturlīdzekļi.

Bērnu uzturēt ir ne tikai bērna mātes pienākums, bet arī Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteiktais pienākums bērna tēvam. Jēdziens bērna uzturēšana saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā paredzētajiem kritērijiem, kas ņemami vērā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru. Minētā kontekstā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesai ir jāizvērtē bērna vajadzības, abu vecāku mantas stāvoklis un spēja bērna uzturam nepieciešamo summu maksāt, kā arī jāsadala nepieciešamā uzturlīdzekļu summa proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim un ieguldījumam bērna uzturēšanā *(sk. Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC-1068, 2012.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr. SKC-1024, 2012gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-139).*

No minētā secināms, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un spēju uzturēt, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Izvērtējot lietā norādīto ar bērna uzturēšanu saistīto izdevumu aprēķinu, tiesa secina, ka prasītāja pamato pieprasīto uzturlīdzekļu apmēru ar bērna uzturēšanai nepieciešamo izdevumu apmēru, kas mēnesī, pēc prasītājas ieskata, veido 434,50 *euro* mēnesī katram bērnam, ieskaitot izdevumus par mājokli, pārtiku, apģērbu, higiēnas precēm, veselības aprūpi, atpūtu u.c..

Nosakot bērna uzturam nepieciešamo piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā, ka bērna intereses ir primāras, tāpēc vecākiem ir jārēķinās ar to, ka viņu personīgie izdevumi dzīves kvalitātes uzlabošanai samērojami ar bērna vajadzībām. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamais uzturlīdzekļu apmērs ir samērojams ar bērna vecāku mantisko stāvokli un ienākumu līmeni, nevis tikai ar bērna vajadzībām.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Daugavpils reģionālās nodaļas 2018.gada 27.februāra paziņojumu /pers. A/ vidējie ienākumi periodā no 2017.gada augusta līdz 2017.gada decembrim ir 1545 *euro* mēnesī.

Saskaņā ar lietas materiālos esošo Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Daugavpils reģionālās nodaļas 2018.gada 7.marta izziņu Nr.18/526793 /pers. B/ vidējie ienākumi periodā no 2017.gada augusta līdz 2018.gada janvārim (ieskaitot) ir 1184 *euro* mēnesī. Bet atbildētājs /pers. B/ pievienojis lietas materiāliem pierādījumus par to, ka viņam apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns /pers. E/, dzimis /datums/, kā arī pievienojis 2018.gada 31.janvāra Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādes Sociālais dienests 2018.gada 31.janvāra izziņu par atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam, no kuras izriet, ka ģimenei, kuras sastāvā ir ģimenes locekļi - /pers. G/, /pers. H/, /pers. E/ un /pers. B/, piešķirts maznodrošinātās ģimenes (personas) statuss uz laiku līdz 2018.gada 30.jūnijam.

Izvērtējot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, kas raksturo abu pušu mantisko stāvokli, ņemot vērā tos aprēķinā iekļautos izdevumus, kas ir nepieciešami un atbilstoši bērnu pamatvajadzību apmierināšanai, tiesa atzīst, ka prasītājas materiālais stāvoklis ir labāks nekā atbildētāja materiālais stāvoklis, jo atbildētājam apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns, kurš arī ikdienā ir jāuztur, un atbildētāja ģimenei ir piešķirts maznodrošinātās ģimenes statuss. Tiesas ieskatā, vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts un neatkarīgi no apstākļiem, vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņa pilnvērtīgai attīstībai. Atbildētāja lūgums samazināt ar 2014.gada 3.decembra spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu apmēru no 110 *euro* un 100 *euro* nav pamatots, jo minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa. Prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs 170 *euro* ik mēnesi katram bērnam, izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, nav pamatots, tāpēc no atbildētāja jāpiedzen uzturlīdzekļi bērnu uzturam valdības noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, ir pienākums nodrošināt savam bērnam. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs pilda pienākumu dot bērniem uzturu valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, jo tas nav pierādīts ne ar kādiem Civilprocesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta un 93.panta pirmajai daļai. Tiesa uzskata, ka prasītājai ir tiesības regulāri un savlaicīgi saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam līdz bērnu pilngadībai, jo bērns atrodas vecāku aizgādībā līdz pilngadības sasniegšanai.

Saskaņā ar 2017.gada 29.augusta grozījumiem 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2018.gada 1.janvāra ir 430 *euro*. 30% no 430 *euro* ir 129 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts labā ir jāpiedzen ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,17 *euro* un valsts nodeva no piedzītās maksājumu summas par gadu (atskaitot piedzīto uzturlīdzekļu apmēru) 18,14 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Atbildētājs iesniedza tiesai 2018.gada 31.janvāra izziņu par atbilstību trūcīgas ģimenes statusam, kur norādīts, ka atbildētāja ģimenei ir piešķirts trūcīgas ģimenes statuss līdz 2018.gada 30.jūnijam. Novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus par atbildētāja mantisko stāvokli, tiesa uzskata, ka ir pamats atbildētāja atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas mantiskā stāvokļa dēļ.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 193., 250.^{25}pantu tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai ik mēnesi katram bērnam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar 2018.gada 27.februāri līdz bērnu pilngadībai, uzturlīdzekļu samaksu veicot AS „Swedbanka" kontā Nr./konta numurs/.

Pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildraksta, kas izsniegts ar Daugavpils tiesas 2014.gada 3.decembra spriedumu civillietā Nr.C12185614 pēc tā izpildes.

Atbrīvot /pers.B/, personas kods /personas kods/, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2018.gada 28.marta, Latgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Tiesnese G.Kusiņa